

MEDLEMSRAPPORTERING FOR Stormberg AS

For 2018

"Initiativ for etisk handel (IEH) medlemmer har forpliktet seg til å sette i verk tiltak for å bidra til bedre forhold i egne leverandørkjeder."

Til lesere av rapporten

Etisk handel skal sikre at produksjon skjer på rettferdig, forsvarlig og lovlig vis. Initiativ for etisk handel (IEH) medlemmer har forpliktet seg til å sette i verk tiltak for å bidra til bedre forhold i egne leverandørkjeder. Til grunn for dette arbeidet ligger IEHs retningslinjer for etisk handel. Retningslinjene dekker områdene arbeidsforhold, menneskerettigheter, miljø og antikorrupsjon.

Medlemmene er også forpliktet til hvert år å rapportere om hvilke utfordringer de står overfor og resultatene av forbedringsarbeidet. Det er denne rapporten du sitter med nå. Rapporten er offentlig tilgjengelig.

IEHs mal for medlemsrapportering søker å svare på forventningene til arbeid med samfunnsansvar i FNs retningslinjer for næringsliv og menneskerettigheter og OECDs retningslinjer for flernasjonale selskaper, som due diligence og interessentdialog. Den inkluderer også indikatorer for leverandørkjeden som inngår i Global Reporting Initiatives rapporteringsrammeverk. Når det gjelder leverandørkjeden, dekker rapporten også FNs Global Compact krav til framdrifts-rapportering.

Heidi Furustøl
Daglig leder IEH

Forord fra: Steinar J. Olsen, eier og arbeidende styreleder

Stormberg AS ønsker å være en samfunnsansvarlig bedrift, og har derfor vært medlem av Initiativ for etisk handel (IEH) siden 2002. Gjennom vårt medlemskap ønsker vi å stadig styrke innsatsen vår for å forbedre de faktiske arbeids- og miljøforhold i vår leverandørkjede. På denne måten vil vi bidra til en mer bærekraftig utvikling og en bedre verden. Vi ønsker også å bidra til en styrket oppslutning om etisk handel generelt i samfunnet.

Ved å være medlem av IEH har vi forpliktet oss til å jobbe aktivt for å styrke dette arbeidet i alle ledd. Arbeidet gjøres basert på IEHs etiske retningslinjer for innkjøp. En av våre største og mest langsiktige utfordringer er kartlegging av leddene nedover i leverandørkjeden. For å få til forbedringer er vi avhengig av å kunne adressere utfordringer mer direkte til de det angår. Dette vil fortsatt være et prioritert område i kommende år ettersom deler av leverandørkjeden på underleverandørnivå ikke er tilstrekkelig kartlagt. Vi vil kommende år se på nye metoder og verktøy for å møte dette behovet.

Åpenhet i leverandørkjeden er et viktig prinsipp og et godt verktøy for å forplikte og drive frem forbedringer. Åpne fabrikklistor og god kommunikasjon til kunde, bransje og leverandør/produsent rundt det vi driver med har og vil fortsatt være viktige virkemidler for etisk handel. Dette vil vi ta videre steg med i kommende år for å bringe kunden enda nærmere de som syr produktene.

Fokuset på organisering og kollektive forhandlinger på de fabrikkene som produserer for oss har vært viktig i en årrekke. Selv om vi har sett en positiv utvikling på området de siste årene så mangler mye på velfungerende foreninger og forhandlinger. Vi vil jobbe videre med denne utfordringen i tiden som kommer og også her se på alternative metoder og verktøy for å nærme oss målsetningen om et velbalanserte og rettferdige lønns- og arbeidsvilkår.

Miljøgifter er en utfordring for alle ledd fra råvareprodusent til sluttkunde. Kommende år ønsker vi å være enda mer i forkant av utviklingen for å skape både mer bærekraftige produkter og arbeidsplasser. Vi vil implementere verktøy og gjennomføre tiltak hvis mål er å øke kvalitetssikring og finne alternativer som kan bidra til ytterligere reduksjon i bruk av kjemikalier.

Den globale klima- og miljøutfordringen er gjeldende for oss, så vel som våre leverandører. Rapporteringsåret har ved flere anledninger vist at dette melder seg med stadig større tyngde i tekstilbransjen i Kina. Bransjen må ta større ansvar og her ønsker vi å være en pådriver for et grønt skifte hos våre leverandører. Med Stormbergs erfaring, kompetanse og påvirkningskraft har vi en målsetting om å se forbedringer på både produkt- og driftssiden. Vi har allerede tatt flere grep og blant annet konvertert deler av kolleksjonen vår over på resirkulerte materialer, men samtidig ser vi at vi må gå tettere på selve produksjonsprosessene for å sikre en mer bærekraftig produksjon fremover. Det er derfor med forventning vi ser at IEH nå tar et større grep om miljøområdet. Det vil vi i Stormberg støtte opp om så godt vi kan, og ta til oss av innspill og kunnskap for videre forbedringer.

Denne rapporten svarer både på rapporteringsplikten gjennom medlemskapet i IEH og på FNs Global Compacts krav om Communication On Progress (COP). Rapporten er offentlig tilgjengelig.

Steinar Jørgensen Olsen
Arbeidende styreleder
Stormberg AS

Innhold

Til lesere av rapporten	2
Forord	3
Grad av besvarelse av rapporten	5
Om bedriften	6
Mål og framdrift	9
1. FORANKRE - Forankring i bedriften og hos leverandørene	12
Forankring i bedriften	13
Intern opplæring og bevisstgjøring	13
Forankring av etiske krav i leverandørkjeden	13
2. KARTLEGGE - Kartlegging av risiko i leverandørkjeden	16
Vurdering av nye leverandører	17
Oversikt over hvor produksjonen skjer hos eksisterende leverandører	18
Metode for å kartlegge risiko hos eksisterende leverandører	19
Beskrivelse av risikobilde i leverandørkjeden	22
3. TILPASSE - Tilrettelegging av innkjøpspraksis	23
Langsiktighet i leverandørrelasjoner	24
Innkjøpspraksis	24
Vurdering av effekten av tiltak for å forbedre innkjøpspraksis	26
4. SAMARBEIDE - Forbedringer i leverandørkjeden	27
Produktdesign og råvarevalg	28
Kompetansehevingstiltak hos leverandører	28
Forbedringstiltak hos leverandører	30
Bruk av sertifisering	34
Forbedringsprosjekter og -tiltak	35
Vurdering av effekten av forbedringstiltak	37
5. KOMMUNISERE - Bevisstgjøring, dialog og oppslutning	38
Intern og ekstern kommunikasjon om etisk handel	39
Klageordninger	40
Styrke oppslutningen om etisk handel og erfaringsdeling	41

Foto: Shutterstock

Grad av besvarelse av rapporten

Medlemmer av IEH er i forskjellige faser av arbeidet med etisk handel. De tilhører ulike bransjer og møter ulike typer utfordringer. Noen handler gjennom agenter og importører og har ikke direkte kontakt med produksjonsleddet. Små bedrifter har ofte mindre ressurser enn de store til å bruke på etisk handel. Ved første gangs rapportering til IEH er virksomhetens datainnsamling dessuten ofte i startfasen.

Derfor gis det anledning til å velge bort ett eller flere spørsmål. Spørsmål som krysses av med «nei» blir skjult i rapporten. Som standard er det krysset av ja for alle spørsmål. Rapportlesere finner fullstendig mal med alle spørsmål på www.ieh.no.

For hvert spørsmål som ikke besvares, skal det gis en begrunnelse for hvorfor.

	JA	NEI
Trinn 2 - Screening av nye leverandører (indikator 2-1, punkt b-d)	☒	☐
Trinn 2 - Kartlegging av forhold hos enkeltleverandører (spørsmål 2.5)	☒	☐
Trinn 2 - Antall eksisterende leverandører kartlagt fordelt på metode (indikator 2-2)	☒	☐
Trinn 3 - Medgått tid for å betale leverandører (indikator 3-2)	☒	☐
Trinn 4 - Kompetansehevingstiltak hos leverandører (spørsmål 4.3)	☒	☐
Trinn 4 - Forbedringstiltak som gjelder arbeidsstandarder og menneskerettigheter (ind. 4-1)	☒	☐
Trinn 4 - Kartlegging og tiltak som gjelder arbeideres lønn (spørsmål 4.4)	☒	☐
Trinn 4 - Tiltak som gjelder fagorganisering og kollektive forhandlinger (spørsmål 4.5)	☒	☐
Trinn 4 - Forbedringstiltak - utbedring av mangler - som gjelder miljø (indikator 4-2)	☒	☐
Trinn 4 - Forbedringstiltak som gjelder korrupsjon (spørsmål 4.6)	☒	☐
Trinn 4 - Sertifisering av produkter, materialer og tjenester (indikator 4-3)	☒	☐
Trinn 4 - Forbedringsprosjekter og tiltak (spørsmål 4.8)	☒	☐
Trinn 5 - Kommunikasjon med interessenter (spørsmål 5.3)	☒	☐
Trinn 5 - Håndtering av klager (spørsmål 5.6)	☒	☐
Trinn 5 - Antall klager og tiltak (Indikator 5-1)	☒	☐

Om bedriften

Navn:

Stormberg AS

Viktigste merkenavn, produkter og tjenester:

Stormberg, salg av turtøy.

Beskrivelse av bedriftens struktur:

Stormbergs misjon er å gjøre verden til et litt bedre sted. Dette gjør vi gjennom å skape bærekraftige økonomiske ressurser som muliggjør trygge arbeidsplasser, inspirasjon til andre og bidrag til eksterne sosiale formål. Verdigrunnlaget som ligger til grunn er: Inkluderende, Bærekraftig og Innovativ

Servicekontor og lager ligger i Kristiansand. Vi har per 31.12.18 46 egneide butikker som er spredt over store deler av Norge, og én butikk i Sverige. Noen eksterne bedriftskunder. Nettbutikk for privatmarkedet i Norge, Sverige og Finland.

Stormberg er heleid av gründer og arbeidende styreleder Steinar J. Olsen.

All produksjon foregikk i rapporteringsåret i Kina. Produksjonen er basert på ferdige produktspesifikasjoner utviklet ved Stormbergs Servicekontor i Kristiansand, mens produsentene selv i stor grad er ansvarlige for sourcing av materialer og valg av underleverandører.

Adresse hovedkontor:

Barstølveien 86, 4636 KRISTIANSAND

Bedriftens størrelse:

Antall ansatte:

340

Omsetning (NOK):

369

Overordnet beskrivelse av leverandørkjeden:

Hvilke innkjøp som omfattes av rapporten:

Kjøp av ferdige produkter fra sluttprodusent.

Antall leverandører:

15

Verdi av innkjøp fordelt på type vare og tjenester, leverandørtype (f.eks. produsent, mellomledd) og region/land:

Typen varer og tjenester	Prosentandel av innkjøp (%)
Sports- og turtøy	100 %

Leverandørtype:	Prosentandel av innkjøp (%)

Region/land:	Prosentandel av innkjøp (%)
Kina	100 %

Kontaktinformasjon for rapporten:

Kontaktperson: Ida Kristine Moe

Tittel: Kommunikasjonssjef

Epost: ida@stormberg.no

Telefon: 90082142

Innmeldingsår i IEH:

2002

“Små tiltak er også store”

Foto: Shutterstock

Mål og framdrift i rapporteringsåret

Mål	Status	Gjelder trinn i IEHs implementeringsmodell				
		1	2	3	4	5
Implementere nytt risikovurderingssystem. På grunn av nedleggelsen av SHAREX må vi ut i markedet og implementere et nytt risikovurderingssystem. Dette er viktig for å holde system på leverandørkjeden og kartlegge risiko- og forbedringsområder på de ulike fabrikkene.	Vi har i løpet av 2018 vurdert flere leverandører av risikokartleggingsystem og valgt nytt system for Stormberg. Vi er nå i gang med å bygge opp og ta i bruk systemet.	☒	☒	☒	☒	☐
Igangsette QuizRR. Vi ønsker å gjøre mer direkte etisk handel arbeid med arbeidere og ledelse på fabrikkene. QuizRR er en trening/ opplæringssystem for fremming av bedriftens samfunnsansvar og kapasitetbygging i leverandørkjeden. Det er både rettet mot ledelsen og arbeiderne og går primært på rettigheter og ansvar, arbeiderrepresentasjon og lønnsledelsessystemer.	Vi bestemte oss for å sette QuizRR på vent i 2018. Dette grunnet omorganiseringer internt og fordi vi valgte å prioritere nytt risikokartleggingsystem med oppdatert SAQ.	☐	☐	☐	☐	☐
Få PFC-fri produksjon hos minimum 3 leverandører. Vi ønsker å fase ut PFC i alle våre produkter innen 2020 og vi er allerede i gang med prøveproduksjoner. Vi må ha flere leverandører på banen for å nå dette målet, og det arbeidet begynner i 2018.	Vi er godt i gang med å få PFC-fri behandling hos våre tre hovedleverandører av skallprodukter. Vi har inngått avtale med en ny leverandør som er langt fremme på dette området, og har gjennomført prøveproduksjon samt satt nye bestillinger. På grunn av kontaminering vil det de neste tiårene være nærmest umulig for	☒	☒	☒	☒	☐

Mål	Status	Gjelder trinn i IEHs implementeringsmodell				
		1	2	3	4	5
	noen å garantere at produktene som selges er fluorfrie.					
Registrere og gjøre grunnleggende risikokartlegging på minimum 5 underleverandører per leverandør. Dette er grunnleggende etisk handel arbeid og en forutsetning for å iverksette tiltak nedover i kjeden. Et tidligere påbegynt arbeid med dypere kartlegging i leverandørkjeden ble av kapasitetshensyn satt på hold i 2015. Dette arbeidet skal vi nå trappe opp igjen og bruker anledningen sammen med implementeringen av nytt system.	Dette jobber vi fortsatt med. På grunn av ny organisering i 2018 har vi foreløpig ikke kommet videre i dette arbeidet. Vi har en stabil leverandørkjede som vi forholder oss til, men deres fabrikker "shopper" ofte varer, og det er derfor en utfordring å få oversikt over underleverandører. Vi vil i det kommende året velge noen leverandører vi fokuserer spesielt på, slik som ull- og dunprodusenter.	☒	☒	☐	☐	☐
Besøke 8 fabrikker i første ledd. Dette er viktig primært for tillit- og kunnskapsbygging begge veier. Det er av vesentlig betydning å besøke våre leverandører og produksjonssteder for å bedre kjenne på pulsen det vi er med på. Det er også viktig med hensyn på å verifisere en del av den informasjonen vi får gjennom andre kanaler. Det er den beste muligheten til å ha formelle og uformelle samtaler om hva som skjer i begge leire og om samarbeidet. Prioritering for kommende år vil bli gitt til leverandører som er sentrale i overgangen til PFC-fri produksjon, oppfølging av dunproduksjonen og ny fabrikk.	Dette er gjennomført. Vi besøkte både dunprodusent og leverandør, samt alle de viktigste produsentene av skallplagg i forbindelse med overgang til helt PFC-fri produksjon. Dette er et kontinuerlig arbeid.	☒	☒	☒	☒	☒
Ekstern inspeksjon på 4 fabrikker. Viktig for å verifisere og supplere den informasjonen vi får gjennom SAQ m.m. fra våre leverandører. Utvelgelse skjer i samarbeid med inspektør.	Ikke gjennomført i 2018 grunnet omorganisering. Inspeksjon er planlagt og gjennomføres tidlig 2019.	☐	☐	☐	☐	☐

Mål for kommende år

Mål	Gjelder trinn i IEHs implementeringsmodell				
	1	2	3	4	5
Sørge for at 90 % av vår produksjon av plagg som krever etterbehandling er gjennomført med PFC-fri behandling	☒	☒	☐	☒	☐
Ekstern inspeksjon på 4 fabrikker. Viktig for å verifisere og supplere den informasjonen vi får gjennom SAQ m.m. fra våre leverandører. Utvalgelse skjer i samarbeid med inspektør.	☒	☒	☒	☒	☐
Besøke 8 fabrikker i første ledd. Dette er viktig primært for tillit- og kunnskapsbygging begge veier. Det er av vesentlig betydning å besøke våre leverandører og produksjonssteder for å bedre kjenne på pulsen det vi er med på. Det er også viktig med hensyn på å verifisere en del av den informasjonen vi får gjennom andre kanaler. Det er den beste muligheten til å ha formelle og uformelle samtaler om hva som skjer i begge leire og om samarbeidet. Prioritering for kommende år vil bli gitt til leverandører som er sentrale i overgangen til PFC-fri produksjon, oppfølging av ull- og dunproduksjon og produksjon av resirkulert polyester.	☒	☒	☒	☒	☐
Implementere nytt risikovurderingssystem. På grunn av nedleggelsen av SHAREX har vi valgt et nytt risikokartleggingssystem. Det gjenstår nå å implementere dette. Dette er viktig for å holde system på leverandørkjeden og kartlegge risiko- og forbedringsområder på de ulike fabrikkene.	☒	☒	☐	☐	☐
I tillegg til SAQ gjennom risikokartleggingssystem så vil vi utforske nye måter å drive etisk handel arbeid på, slik som QuizRR. Vi ønsker å gjøre mer direkte etisk handel arbeid med arbeidere og ledelse på fabrikkene. QuizRR er en trening/opplæringssystem for fremming av bedriftens samfunnsansvar og kapasitetbygging i leverandørkjeden. Det er både rettet mot ledelsen og arbeiderne og går primært på rettigheter og ansvar, arbeiderrepresentasjon og lønnsledelsessystemer.	☐	☐	☐	☐	☐
Vi vil utforske muligheten til å ta i bruk Re:Down (resirkulert dun) i våre produkter.	☐	☐	☐	☐	☐
Vi vil fortsette arbeidet med å kartlegge leverandørkjeden under første ledd. Vi vil fokusere på ull- og dunprodusenter. Gjennom et aktsomhetsvurderingsprosjekt, initiert av IEH, vil vi kartlegge hele leverandørkjeden for ullprodukter produsert i Sør Afrika. På den måten vil vi få innsikt til å gjøre forbedringer helt ned til farmen.	☒	☒	☐	☐	☐
Vi vil jobbe videre med å øke produksjon av resirkulerte materialer.	☒	☒	☒	☒	☒

1. FORANKRE

Forankring i bedriften og hos leverandørene

1. FORANKRE FORANKRING I BEDRIFTEN OG HOS LEVERANDØRENE

Forankring i bedriften

Q1.1 Beskriv hvordan arbeidet med etisk handel er forankret i styret:

Gründer, arbeidende styreleder og medansvarlig for etisk handel arbeidet Steinar J. Olsen ivaretar dette i styret. Selskapets verdigrunnlag og misjon forplikter også styret på etisk handel og samfunnsansvar som sådan.

Q1.2 Beskriv hvordan arbeidet med etisk handel er forankret i ledelsen:

Navn og stilling på person(er) i ledelsen med etisk handel som del av sitt hovedansvar:

Ida Kristine Moe, Kommunikasjonssjef

Hvorvidt incentiver/bonusordninger er koplet til arbeidet med etisk handel:

Nei.

Hvorvidt det er etablert rapporteringsrutiner for arbeidet med etisk handel:

Jevnlige statusmøter hvor etisk handel er på dagsorden.

Interne retningslinjer som forklarer rapporteringsrutiner når brudd/bekymring oppstår/oppdages i ulike avdelinger.

Tidvis direkte rapportering til styret.

Annet:

-

Intern opplæring og bevisstgjøring

Q1.3 Beskriv hvilke interne opplærings- og bevisstgjøringsbehov som er identifisert:

Etisk handel er et bredt og sammensatt tema hvor det alltid vil være ting å lære og forbedre. Å handle med land i Østen vil alltid innebære ekstra utfordringer og muligheter som igjen skaper ekstra behov for opplæring og bevisstgjøring. Noe av det som er identifisert er:

- Generelt opplæringsbehov på etisk handel for nyansatte i alle stillinger og posisjoner.
- Behov for oppfrisking og oppdatering for ansatte med noe fartstid.
- Spesiell forståelse for etisk handel i stillinger i direkte eller indirekte kontakt med leverandører.
- Kulturforståelse og konsekvenser av interne handlinger utover retningslinjene.

Q1.4 Beskriv opplærings- og informasjonstiltak som er gjennomført i rapporteringsåret:

-Utstrakt bruk av sosiale medier. Spesiell intern informasjon, men også informasjon ment for eksternt formål som anvendes til intern kompetanseheving. Primært blogg og Facebook, i tillegg til Facebook Workplace som er hovedkanalen for interninfo.

-Rutinemessige internopplæringskurs.

Forankring av etiske krav i leverandørkjeden

Q1.5 Oppgi en fullstendig nettadresse til bedriftens retningslinjer for etisk handel, eller legg dem ved.

<http://www.stormberg.com/no/kundeservice1/om-stormberg/etisk-handel/>

Q1.6 Beskriv bedriftens formidling til og dialog med leverandører om retningslinjene. Beskriv:

Hvordan hensikten med retningslinjene blir kommunisert:

Retningslinjene er en obligatorisk del av vår leverandørkontrakt med leverandøren. Dette blir først kommunisert som en del av kvalitetskravet vi stiller via leverandørkontrakten i oppstarten av samarbeidet. Retningslinjene og de tilhørende forpliktelsene for både leverandøren og vi som kunde blir så fortløpende fulgt opp når relevant, og av den relevante avdeling/fagområde.

I tillegg til de miljømessige og menneskelige oppsidene ved å levere på etisk handel kommuniserer vi det også i et lønnsomhet- og bærekraftsperspektiv der satsing og samarbeid på etisk handel lønner seg på både kort og lang sikt for begge parter. Dette skjer mer uformelt og/eller sammen med oppfølging, rapportering og tiltak.

Systemer for tilbakemelding og dialog med leverandørene:

- Self-Assessment Questionnaire (SAQ)/med tiltaksplan og oppfølging.
- Andre undersøkelser fysisk, per e-post og via anonyme spørreundersøkelser.
- Egne besøk.
- Eksterne inspeksjoner.
- Utstrakt korrespondanse i flere avdelinger gjennom ulike kanaler.

Hvorvidt leverandører blir belønnet for gode arbeidsforhold, forbedret miljøhåndtering og annet:

Leverandører som viser innsats og resultater på ulike bærekraftsområder blir belønnet med stadig og gjerne økt ordremengde. Gode arbeidsforhold og god miljøhåndtering øker følgelig kvaliteten på arbeid, levering og lønnsomhet. Dette gir et konkurransefortrinn.

I de tilfeller hvor det er et større forbedringspotensiale så er villigheten til å gjennomføre forbedringer tyngre vektet enn slik forholdene er i utgangspunktet.

Stormberg etterspør i økende grad mer innovative og klima- og miljøvennlige materialer, og leverandører som er konkurransedyktige på dette vil følgelig bli belønnet. Resirkulerte materialer og fokus på kjemikaliebruk er og blir to viktige parameter å levere på i tiden som kommer.

Hvorvidt retningslinjene er oversatt til lokale språk:

Oversatt til kinesisk, engelsk, burmesisk, singalesisk og tamilsk.

Eventuelle andre relevante opplysninger:

Med basis i de nasjonale og internasjonale lovverk ønsker vi en pragmatisk tilnærming til de etiske retningslinjene. Den valgte løsningen skal virke forbedrene samtidig som de er bærekraftige på sikt. Den må ikke nødvendigvis stå i hverken håndbok eller BAP-database.

Q1.7 Beskriv i hvilket omfang retningslinjene er formidlet til underleverandører og videre nedover i leverandørkjeden, og hva bedriften gjør for å sørge for at så skjer.

Det er regulert i leverandørkontrakt at den enkelte leverandør er forpliktet til å kommunisere dette til sine

underleverandører. Sammen med utfordringen knyttet til kartlegging av underleverandører er graden av faktisk implementering av retningslinjene nedover i kjeden uklart. Viktigheten av dette blir videre poengtert i forbindelse med blant annet SAQs og i annen kommunikasjon. Kvalitetssikringen kan bli bedre her, og en fremtidig økt kartleggingen av underleverandørene vil kunne gi grunnlag for å sikre dette i større grad.

Kvaliteten på samarbeidet både mellom Stormberg og leverandør, og mellom leverandør og underleverandør er også avgjørende for hvorvidt dette blir fulgt opp videre. Langsiktig tillitsbygging blir derfor vektlagt.

Indikator 1 -1: Angi prosentandel av bedriftens førsteledsleverandører, som omfattes av rapporten, som er blitt kommunisert og har godtatt retningslinjene for etisk handel:

	2018	2017	2016
Total antall leverandører	15	15	19
Prosentandel basert på antall:	100 %	100 %	100 %
Prosentandel basert på innkjøpsvolum:	100 %	100 %	100 %

2. KARTLEGGE

Kartlegging av risiko i leverandørkjeden

2. KARTLEGGING AV RISIKO I LEVERANDØRKJEDEN (DUE DILIGENCE)

Vurdering av nye leverandører

Q2.1 Beskriv hvordan bedriften innlemmer hensynet til etisk handel når nye leverandører velges.

Beskriv hvilke kriterier som fører til at en leverandør ikke benyttes:

- Mangel på respekt og forståelse for åpenhet, etiske retningslinjer, leverandørkontrakt og miljøhensyn.
- Vilje til dialog og forbedringer på områder som blir påpekt ved første undersøkelser er også en avgjørende faktor.
- Særs uholdbare forhold som vitner om lagvarig neglisjering og mangel på respekt for sine arbeidere og deres rettigheter.
- Dokumentert erfaring med og tilgang på alternative og mer klima- og miljøvennlige materialer.

Beskriv hvilke kriterier som fører til at det stilles forbedringskrav til leverandøren:

I praksis vil alle leverandører ha et forbedringspotensiale til enhver tid. Både nye og eksisterende. Eksempelvis vil alle leverandører i etterkant av en SAQ få tilsendt tilbakemelding med krav og/eller forslag til forbedringer. Det samme gjelder i etterkant av et besøk, en inspeksjon, eller annen form for undersøkelse. I tillegg kan det dukke opp saker gjennom den daglige drift og dialog som tilsier at forbedringskrav må stilles.

Velg fra liste hvilke konkrete metoder som benyttes i vurderingen:

- Egenrapporterings skjema
- Egne besøk
- Inspeksjoner
- Rapporter fra tidligere inspeksjoner
- Valg av sertifiserte bedrifter
- Leverandøren har program for oppfølging av sine leverandører
- Annet

Gi nærmere beskrivelse av metodene som har vært benyttet:

- Generell holdning og tilnærming til etisk handel elementer.
- Eventuelle kunder i porteføljen som har dokumentert fokus på samfunnsansvar og etisk handel.
- Elementer som SAQs, bilder og fysisk besøk ligger ofte fast, mens rapporter, eventuell sertifisering, annenhåndsinformasjon m.v. er med å kompletterer bildet.

Indikator 2-1: Vurdering av nye leverandører og resulterende tiltak

A) Angi prosentandel av nye leverandører som har blitt kartlagt for enten arbeidsforhold, menneskerettigheter, miljøforhold eller korrupsjon, eller for program for å følge opp sin leverandørkjede på disse områdene:

Prosentandel av nye leverandører kartlagt	2018	2017	2016
Prosentandel av nye leverandører kartlagt:	100 %	100 %	100 %

B) Beskriv de viktigste manglene, relatert til de etiske kravene eller leverandør-oppfølgingsprogram, som er avdekket i kartleggingen og i hvilke land de forekommer:

Kartlagte mangler i 2018	Etiske krav som berøres	Land
Overtid - over lovlige grenseverdier.	Arbeidstid	Kina
Manglende og mindre fungerende fagforeninger, tillitsmannsordninger og kollektive forhandlinger.	FoA	Kina
Levelønn - grunnlønn ligger under antatt forventet nivå. Dette er følgelig også drivende for mer overtidssarbeid.	Lønn og godtgjørelser	Kina
Klageadgang for arbeidere.	Brutal behandling	Kina
Avfallshåndtering.	Miljø	Kina

C) Av vurderte leverandører, rapporter:

Oppfølging av vurderte leverandører i 2018:	Prosentandel (%)
Prosentandel som ikke ble valgt som resultat av screeningen	0 %
Prosentandel som det er stilt forbedringskrav til	100 %

D) Gi eventuelle utfyllende kommentarer om hvordan leverandørene dere har vurdert er fulgt opp:

Vi har vært på fabrikkbesøk hos vår nye leverandør i 2018.

Oversikt over hvor produksjonen skjer hos eksisterende leverandører

Q2.2 Beskriv bedriftens kunnskap om hvor produksjonen skjer. Beskriv spesielt:

Kjennskap til produsenter i nærmeste produksjonsledd (first tier):

Meget god kjennskap. Leverandørene vi samarbeider med er i hovedsak relativt små og oversiktlige med en stabil leverandørkjede og fabrikkportefølje. Enkelte tilfeller av utsetting til ukjente sub-kontraktører kan antas å forekomme unntaksvis, men fokus og enkelte reaksjoner på tilfeller har redusert risiko. Tillit og åpenhet henger sammen, så risikoen for at det her skjer enkelte avtalebrudd er antatt større i nyere samarbeid.

Hvorvidt underleverandører og råvareproduksjon er kartlagt:

En grunnleggende kartlegging av de viktigste underleverandører for de eksisterende leverandørene er gjort hos de fleste leverandørene. Noen videre risikokartlegging av disse er i mindre grad gjennomført. Av kapasitetsmessige årsaker har vi måttet prioritere kvalitetssikring av første ledd og i større grad søke informasjon om underleverandører gjennom første ledd.

Stadig økt bruk av materialkvaliteter med dokumenterte miljø- og klimaegenskaper kan i noen tilfeller reduserer behovet for denne type kartlegging siden denne type materialer har betydelig kortere leverandørkjede. Samtidig gjør dette til at det blir viktigere med en stabil og transparent leverandørkjede for å sikre den riktige kvaliteten.

Utfordringer relatert til sporbarhet:

Til dels skiftende leverandørkjede under første nivå er utfordrende å få og holde kontroll på med dagens tilgang på ressurser. Mens enkelte deler av kjeden stort sett er basert på langsiktig samarbeid så er det også deler som skifter fort. Da det ikke er noen løpende rapporteringsrutiner for å melde inn endrede underleverandører så kan det stilles spørsmål ved sporbarheten.

Det tar tid å bygge tillit, noe som ofte er en forutsetning for å oppgi info knyttet til sporbarhet på underleverandører. På grunn av de langsiktige leverandørrelasjonene blir dette stadig lettere, men vi mangler gode verktøy for verifisering av info,

Sub-kontraktører har vi grunn til å tro at i liten grad blir anvendt, men blir nok ikke alltid meldt inn og kan følgelig falle under radaren. Her har vi tidligere spisset retningslinjene rundt dette og ser at dette sammen med tillit har ført til forbedringer der det er aktuelt.

Råvareproduksjon har også utfordringer på grunn av skiftende kjede og store børslignende/engrosvirksomhet tidlig i kjeden.

Andre relevante opplysninger:

Q2.3 Oppgi antall produsenter i nærmeste produksjonsledd per produksjonsland (som bedriften har oversikt over):

Land	Antall
Kina	30
(Velg fra listen)	

Metode for å kartlegge risiko hos eksisterende leverandører

Q2.4 Har bedriften et 'overordnet risikobilde' (på land/bransjenivå) når det gjelder arbeidsforhold, menneskerettigheter, miljø og korrupsjon i egen leverandørkjede?

Ja

Hvis ja, beskriv metode og kilder som er benyttet:

- 15-20 års in-house erfaring med handel med Kina.
- Stor database med data fra undersøkelser, besøk og erfaringer fra fabrikker.
- Risikovurderingsverktøy.
- Dialog og erfaringsutveksling med våre leverandører.
- Tilgang på lokale ressurser i Kina som kan gå inn og gjøre en vurdering.
- Eksterne inspektører og eksperter.
- Studier, litteratur og online ressurser.
- IEH.

Q2.5 Beskriv bedriftens framgangsmåte for å kartlegge forholdene hos 'enkeltleverandører' i rapporteringsåret. Beskriv:

Kriterier som er lagt til grunn for å prioritere hvilke leverandører som kartlegges

- Tidligere erfaringer med produsenten og eventuelt andre tilhørende enkeltleverandører.
- Besøksfrekvens den siste tiden.
- Grad av vilje, kunnskap og forståelse for etisk handel leverandøren har utvist foregående år.
- Type produkt produsert - om det er kjente produkttyper eller nye ting. Her har fokuset på utfasing av PFAS, innfasing av resirkulerte materialer og sertifisert dun/dunprodusenter fått prioritet i rapporteringsåret.
- Ordremengde og type - jo flere ordrer og flere produkter i ulike kategorier øker risiko og gis derfor prioritet i kartleggingen.
- Geografi - Kina er stort og differensiert, og forholdene og utfordringene likeså. Dette sammen med logistikkutfordring når i Kina blir med å gir føringer.
- Resultater på SAQs, Checklist for Potential Supplier og andre undersøkelser (SHAREX).
- Andre tilbakemeldinger.
- Kundeportefølje - hvorvidt andre kunder med kjent etisk handel engasjement er tilstede på fabrikken.
- Enkelte sertifiseringer og inspeksjonsrapporter a la BSCI kan fungere som indikasjoner.

Omfang (andel og geografisk område) av leverandører som er kartlagt

Overordnet kartlegging er gjennomført på samtlige nye leverandører. Dypere kartlegging er gjort på de fleste fabrikker i og med at få nye er kommet til i rapporteringsåret. Omfanget av kartleggingen er noe varierende, avhengig av lengden på samarbeidet og muligheter til dypere og mer fysisk kartlegging. I Kina har vi god dekningsgrad på kartleggingen. Kun enkelte fabrikker med lite produksjon som ikke er avlagt fysiske besøk, men har til gjengjeld god annenhåndsinfo.

Metoder som er benyttet i kartleggingen:

- Besøk fra representanter fra Stormbergs Servicekontor i Kristiansand.
- Eksterne inspektører og eksperter.
- SAQ/PFPs.
- Andre skriftlige undersøkelser.
- Online ressurser, om tilgjengelig.

Eventuelt andre relevante forhold:

Tall oppgitt i Q2.3 er basert på produsenter som i rapporteringsåret har hatt produksjon for Stormberg. Det totale antallet som er registrert hos oss er betydelig høyere, men er de som ikke har hatt produksjon i rapporteringsåret er ikke tatt med i denne oversikten.

Besøk fra leverandører til vårt kontor i Kristiansand i rapporteringsåret har også vært en viktig bidragsyter i tillitsbygging og kartlegging. I 2018 har vi hatt besøk av fem av de største leverandørene våre. Vi har også i større grad deltatt på arenaer / messer der vi treffer produsenter og leverandører.

Indikator 2-2: Antall eksisterende leverandører kartlagt for enten arbeidsforhold, menneskerettigheter, miljø, korrupsjon eller leverandøroppfølgingsprogram, fordelt på kartleggingsmetode:

Antall leverandører kartlagt totalt	2018	2017	2016
Antall leverandører kartlagt	30	31	52

Antall leverandører kartlagt fordelt på metode	2018	2017	2016
Egne besøk	8	8	
Inspeksjoner	0	4	
Bruk av egenrapporterings skjema	0	33	
Lønnsundersøkelser	26	22	
FoA undersøkelse	0	12	
Perception of buying practices	0	7	

Beskrivelse av risikobilde i leverandørkjeden

Q2.6 Basert på utført kartlegging, beskriv risikobildet i bedriftens leverandørkjede med tanke på manglende etterlevelse av retningslinjene for etisk handel.

Beskriv og begrunn spesielt:

Hvilke produsentland som anses å ha høyest risiko:

Stormberg har produksjonen utelukkende i Kina og leverandører spredt over et stort geografisk område der. Både formelle og uformelle strukturer er med å øke risiko i Kina. Reguleringen av organisasjonsfriheten er eksempel på formell struktur som drastisk øker risiko hva lønn, velferdsordninger og andre rettigheter angår. Korrupsjon er eksempel på uformell struktur som utgjør risiko i Kina.

Variierende og tidvis noe uoversiktlige eierstrukturer hos leverandør og produsent vanskeliggjør kvalitet på rapportert info og riktig "adresse" på tiltak.

Hvilke etiske krav som er mest utsatt for brudd:

Levelønn/arbeidstid, org. frihet, HMS, miljø, policyer på ulike områder (miljø, disiplin, klageadgang, IA m.fl.)

Utfordringer knyttet til underleverandører og råvareproduksjon:

Skiftende og lange leverandørkjeder og følgende manglende kontroll er hovedutfordringen. Ved flere anledninger er det også flere land involvert. Det er også innslag av børsliknende organisering, ved eksempelvis ull, som vanskeliggjør sporing og kartlegging av råvareproduksjonen betydelig. Det gir seg igjen utslag i spørsmål knyttet til forholdene nedover i kjeden og innsatsfaktorene i produktene. Det er med andre ord både menneskelige hensyn og miljømessige hensyn som er uklare nedover i kjeden. Dette er et kontinuerlig fokusområde der vi ser at vi sakte, men sikkert får bedre oversikt. Overgangen til resirkulerte materialer korter i mange tilfeller ned leverandørkjeden.

Andre særskilte utfordringer, f. eks. knyttet til at leverandører er lokalisert i eksport-/frisoner eller bruker innleid arbeidskraft:

Bruk av innleide såkalte sub-kontraktører på deler av produksjonen uten at dette blir informert utgjør en mindre risiko, men noe som vi er oppmerksom på spesielt hos våre nyeste leverandører.

Innleid arbeidskraft forekommer i liten grad, og da ofte som et resultat av mangel på arbeidskraft i det aktuelle området og et arbeidstakers marked. Der det forekommer skaper det uheldige situasjoner knyttet til organisering og kollektive forhandlinger siden disse arbeidstakerne er fagarbeidere som ønsker en uavhengig rolle.

3. TILPASSE

Tilrettelegging av innkjøpspraksis

3. TILPASSE TILRETTELEGGING AV INNKJØSPRAKSIS

Langsiktighet i leverandørrelasjoner

Q3.1 Beskriv bedriftens policy og/eller praksis når det gjelder varighet av leverandørrelasjoner.

Stormberg har og har alltid hatt et spesielt fokus på langsiktighet. Når samarbeid er inngått skal det tungtveiende årsaker over tid til for at samarbeidet avvikes fra vår side. Dette reflekteres i antallene leverandører rapportert i IEH-rapporter og i våre offentlige leverandørlistor.

Langsiktighet er en av grunnpillarene i arbeidet med både etisk handel, kvalitet og lønnsomhet. Tillit og gode relasjoner kommer kun til over lengre tid og gjennom tett kontakt med menneskene en skal samarbeide med hos leverandøren. Tillit og gode relasjoner er igjen særs viktige for å få til forbedringer og samarbeid. Langsiktighet gir også forutsigbarhet for leverandøren og dette gir også grobunn for trygge lønninger og arbeidstider for arbeiderne. Langsiktig samarbeid er med andre ord bærekraftig, og for å få til et langsiktig samarbeid må det være bærekraftig for begge parter. Derfor fungerer det også som en indikator på hvor godt et samarbeid er.

Indikator 3-1: Andel av totalt innkjøp som gjøres fra leverandører som bedriften har et langvarig forretningsforhold til (se definisjon):

	2018	2017	2016
Prosentandel med langsiktige avtaler:	100 %	100 %	97 %

Innkjøpspraksis

Q3.2 Har bedriften undersøkt eller vurdert hvordan bedriftens innkjøpspraksis påvirker bedriftens leverandører?

Ja

Hvis ja, beskriv hvordan dette ble gjort, samt de viktigste funnene:

Først og fremst gjennom dialog og observasjon gjennom samarbeid over flere år. I tillegg er logistikkavdeling, økonomiavdeling, designer og andre med å ser på samarbeidet og måten vi jobber på i forhold til hvordan leverandøren reagerer og agerer. Elementer av dårlig praksis vil gi seg utslag på flere måter og i flere avdelinger. Eventuelle spørsmål, uro og misnøye knyttet til praksis vil således bli fanget opp flere steder. Tilliten og det gode forholdet har satt en lav terskel for tilbakemelding på eventuelt dårlig praksis.

Ofte sett i sammenheng med resultater fra SAQs og andre funn.

Den overordnede tilbakemeldingen er at leverandørene er meget godt fornøyd med Stormberg som kunde og samarbeidspartner. Det viser også vår gjennomførte undersøkelse spesifikt på leverandørens oppfatning av vår innkjøpspraksis. Både samfunnsansvarsfokus og måten å jobbe på skiller oss fra andre kunder i positiv retning. Tillit, åpenhet og normal høflighet i måten å operere og kommunisere på gir trygghet.

Forutsigbarhet fra vår side betyr mye på flere områder for leverandøren. Organisering, kommunikasjon og forutsigbarhet på alt fra produktutviklingsprosessen, ordresetting, fremtidsplaner, strategier m.m. legger et godt grunnlag for stabil arbeidskraft, økte lønninger, bedre kvalitet, økt leveringsdyktighet, goodwill og andre forbedringer hos leverandøren. Mye av dette ser vi konkrete resultater av i form av minimal reklamasjonsandel på produktene, lite forsinkelser, fleksibilitet og dialogtonen.

Vi har i rapporteringsåret sett at de rask endrede forholdene i Kina knyttet til farverier har ført til store utfordringer for mange leverandører. Tilfeller med flerdobling av tid medgått til innfarging av tøy på grunn av den reduserte kapasiteten setter stort press på ledetiden. Det setter igjen større krav til oss som kunde og påse at vi tilpasser oss ved å sette bestillinger enda tidligere enn før.

Q3.3 Har bedriften gjort tilpasninger i egen innkjøpspraksis for å bidra til bedre arbeids- og miljøforhold hos sine leverandører eller underleverandører?

Ja

Hvis ja, beskriv tilpasningene som er gjort:

- Interne retningslinjer for produktutvikling - frister for endringer osv.
- Lange leveringsfrister med opptil 10 måneder. Normalt ca 6-8 mnd. Kan unntaksvis være noe kortere, gjerne ved repetisjonsordre, men de rådende forhold knyttet til innfarging av stoffer i Kina gir mindre fleksibilitet.
- Omlagging av drift - fra grossist til detalj, som øker grad av egen kontroll på bestillinger og leveringer.
- Redusert antall varianter av produkter for å øke volum på gjenværende. Forenkler forarbeid og produksjon.
- Kartlegging av total kapasitet hos leverandør og Stormbergs andel av kapasitet - for ikke å legge unødig press.
- Bedre lagerstyring gjennom robotstyrt lager. Gir et bedre grunnlag for ordresetting - mindre endringer.
- Mer åpenhet og dialog rundt planer, drift og samarbeid. Fokus på besøk.
- Økt fokus på kvalitetskontroll for å hindre reklamasjoner og unødige tap for begge parter.
- Har betalingsrutiner for mer presise betalinger.
- Håndhever en leverandørkontrakt som regulerer forholdet mellom Stormberg og leverandør på en balansert og gjennomiktig måte.

Indikator 3-2: Medgått tid for å betale leverandører

A) Rapportert antall dager i bedriftens standardbetingelser for å betale leverandører:

Antall dager i standardbetingelser for å betale leverandører	2018	2017	2016
Antall dager for å betale:	14	14	14

B) Rapporter prosentandelen av alle leverandørbetalinger utført i tide:

Prosentandel av alle leverandørbetalinger utført i tide	2018	2017	2016
Prosentandel utført i tide:	37,0 %	49,0 %	35,0 %

Vurdering av effekten av tiltak for å forbedre innkjøpspraksis

Q3.4 Beskriv hvordan bedriften vurderer effekten av gjennomførte tiltak for å tilrettelegge sin innkjøpspraksis:

- Bedre produktkvalitet som følge av ledetid og god kommunikasjon. Reklamasjonsandelen er redusert jevnt siste år. Det er et resultat av mer stabil arbeidskraft og generelt bedre forhold. Økonomisk og omdømmemessig positivt for begge parter.
- Noe mindre press på høysesong og økt produksjon i skuldresesonger - har igjen ført til betydelig bedre leveringsdyktighet. Minimalt med forsinkelser, men de store endringene knyttet til innfargingsfabrikkene har ført til noen mindre forsinkelser i rapporteringsåret.
- Økt goodwill og standing hos leverandøren. Vi prøver å balansere ansvaret for å få god vareflyt. Dette letter forhandlinger før, under og eventuelt etter produksjon for begge parter.
- Bedre forutsigbarhet for begge parter. Sikre leveringer for Stormbergs del og økonomisk og sysselsettingsmessig forutsigbart for leverandør.
- Fortsatt forbedringspotensiale i å distribuere ordrer bedre i forhold til total produksjonskapasitet hos fabrikk.
- Fortsatt forekommer endringer på produkt og bestilling som vi nå jobber med å redusere.
- Har en positiv effekt på arbeidernes lønninger, men det er fortsatt en utfordring med tilhørende lange arbeidstider. Levelønn anses derfor ikke som oppnådd per i dag.
- Tidvis utfordrende for våre egne beregninger med såpass lange tidsintervaller fra forhandling til levering og betaling. Enkelte unntak fra regelen er derfor gjort i rapporteringsåret under fortutsetning av ledig kapasitet hos leverandør.
- Mindre likviditetspress på begge parter.

4. SAMARBEIDE

Forbedringer i leverandørkjeden

Foto: Shutterstock

4. SAMARBEIDE FORBEDRINGER I LEVERANDØRKJEDEN

Produktdesign og råvarevalg

Q4.1 Har bedriften valgt produktdesign eller råvarebruk for å bidra til bedre arbeidsforhold eller miljø i leverandørkjeden?

Ja

Hvis ja:

Beskriv tiltak som er gjennomført i rapporteringsåret:

- Utviklet flere PFAS-frie skallprodukter.
- Utvidet bruken av resirkulert polyester
- Bruke Responsible Down Standard på alle dunprodukter.
- Tatt i bruk nye mer miljøvennlige materialer, slik som tencel
- Fortsatt utfasingen av bomull

Beskriv hvilken effekt bedriften anser at tiltakene har:

- Reduserer det totale nivået PFAS i kolleksjonen.
- Reduserer det totale karbonavtrykket i kolleksjonen.
- Reduserer negativ miljøpåvirkning av vår produksjon
- Sikrer dyrevelferd.
- Stimulerer oss og leverandøren til å tenke nytt og innovativt i større grad.

Kompetansehevingstiltak hos leverandører

Q4.2 Har bedriften identifisert hvilke behov bedriftens leverandører har for kompetanseheving for å kunne etterleve retningslinjene for etisk handel?

Ja

Hvis ja, oppgi:

Identifiserte kompetansehevingsbehov:

- FoA - hvordan og hvorfor ha en velfungerende organisering av arbeiderne på fabrikken.
- HMS
- Levelønnsproblematikk. Levelønn og bruk av overtid på lang sikt.
- Bedriftsøkonomiske fordeler ved å drive på en samfunnsansvarlig måte.
- Kjemikaliekunnskap, egenskaper, testing og konsekvenser.
- Materialbruk i et bærekraftig miljø- og klimaperspektiv.

Planlagte kompetansehevingstiltak:

- Ny SAQ og oppfølging av resultater
- Oppdatert Code of Conduct
- Oppdatert kjemikalieliste
- Besøk og tilbakemelding på fabrikk.

- Leverandørportal i internt ordrebehandlingssystem.
- Kartlegge kompetansen på utvalgte fabrikker

Leverandører som er omfattet med tanke på: antall, land/geografisk område og type leverandører:
Kinesiske

Q4.3 Har bedriften bidratt til kompetanseheving hos leverandører i rapporteringsåret?

Ja

Hvis ja, beskriv i tabellen under:

Gjennomførte kompetansehevingstiltak

Leverandører som er omfattet med tanke på: omfang, land/geografisk område og forventet effekt

Kompetansehevingstiltak (organisert selv eller av andre)	Antall leverandører	Land / geografisk område	Effekt (forventet eller målt)
Formidling av ulike tilbud om kurs/seminar	Alle	Kina	Deltagelse fra enkelte leverandører.
Oppfølging av områder som har blitt identifisert gjennom tidligere SAQs og/eller uavhengige inspeksjoener		Kina	Økt forståelse rundt utfordringene i Kina. Oppfølging av fremdriftsplan og de aktuelle områder som er identifisert.
Leverandørportal i internt ordrebehandlingssystem.		Kina	Vi er i gang med å implementere ny leverandørportal for å ha en kommunikasjonsplattform der vi kan være online sammen med leverandøren. Dette skal bidra til tettere dialog og økt forståelse, samt kompetanseheving

Kompetansehevingstiltak (organisert selv eller av andre)	Antall leverandører	Land / geografisk område	Effekt (forventet eller målt)
Besøk med oppfølging av SAQ og andre aktuelle elementer som er aktuelle for den aktuelle leverandøren.	8	Kina	Mindre forbedringer i form av enkle, konkrete HMS-tiltak, samt de områdene som utpeker seg spesielt i SAQ og inspeksjon.

Forbedringstiltak hos leverandører

Indikator 4-1: Forbedringstiltak som gjelder arbeidsstandarder og menneskerettigheter (MR)

A) Rapportert antall og prosent av eksisterende leverandører hvor det har blitt identifisert mangler relatert til krav knyttet til arbeidsforhold og menneskerettigheter.

Identifiserte mangler relatert til arbeidsforhold og MR	Antall	Prosentandel
Leverandører hvor det i rapporteringsåret er kartlagt mangler relatert til kravene på arbeidsforhold og menneskerettigheter	15	100 %

B) Rapportert prosentandel av leverandørene med kartlagte mangler (oppgitt i A) hvor:

- Det ble avtalt eller stilt krav til forbedringer
- Forbedringstiltak ble gjennomført
- Kontrakter ble avsluttet (f.eks. ved manglende forbedringsvilje)

Vis også hvordan forbedringstiltakene fordeles på henholdsvis etiske krav og geografisk område.

Forbedringstiltak tilknyttet arbeidsforhold og MR	2018	2017	2016
Prosentandel hvor det ble avtalt eller stilt krav til forbedringer*	100 %	100 %	100 %
Prosentandel hvor forbedringstiltak ble gjennomført*	30 %	35 %	62 %
Prosentandel hvor kontrakter ble avsluttet*	0 %	0 %	0 %

* Prosentandel av leverandører hvor det er kartlagt mangler (prosent av antall i 'A')

Prosentfordeling på etiske krav i 2018	Forbedringstiltak gjennomført (%)
Helse, miljø og sikkerhet	30 %
Miljø	20 %
Fagorganisering og kolektive forhandlinger	20 %
Ledelsessystemer relatert til arbeidsforhold / menneskerettigheter	30 %

Prosentfordeling på geografisk område i 2018	Forbedringstiltak gjennomført (%)
Kina	100 %

C) Gi utfyllende informasjon om hva de viktigste forbedringstiltakene består i:

Rapportering og tilbakemelding på forbedringstiltak har i rapporteringsåret ikke fungert optimalt. Dette både pga at risikokartleggingsverktøyet SHAREX, som nylig ble tatt i bruk, ble lagt dødt, og vi har jobbet med å få satt opp et nytt. Videre har intern omorganisering og nye personer på CSR feltet ført til at eksterne inspeksjoner er blitt utsatt. Tallfestingen av gjennomførte tiltak er derfor vanskelig og er basert på en rimelig antagelse ut fra tilgjengelig data.

Q4.4 Beskriv tiltak bedriften har gjennomført for å bidra til at arbeidere mottar en anstendig lønn som dekker basisbehovene til arbeiderne og deres familier, så som:

- Kartlegging av arbeidernes lønn og sammenstilling med standarder for anstendig lønn:
- SAQs
- Egen lønnsundersøkelse.

-Intervju ved fysiske besøk.

Tiltak for å redusere gap mellom faktisk lønn og lønn som dekker basisbehovene:

-Stor grad av forutsigbarhet i ordresetting. Sikrer forutsigbarhet også i forhold til bruk av overtid, fast sysselsetting og utbetaling av lønn.

-Fokus og undersøkelser på FoA og kollektive forhandlinger. Et løft her vil kunne resultere i en mer anstendig lønn, og ytterligere tiltak er planlagt kommende år.

-Retningslinjer og kulturbygging internt i Stormberg når det gjelder rettferdige priser og prisforhandlinger.

Eventuelle andre tiltak:

Kontinuerlig dialog med både leverandører, aktuelle organisasjoner og eksperter på området for vurdering av potensielle tiltak på et område som har vist seg vanskelig å adressere med direkte tiltak på fabrikk.

Q4.5 Angi tiltak bedriften har gjennomført i rapporteringsåret for å støtte opp om retten til fagorganisering og kollektive forhandlinger. Beskriv tiltakene med tanke på:

Konkrete tiltak:

-Kommunikasjon og forslag til tiltak med bakgrunn i SAQ og andre tilbakemeldinger fra besøk.

-Tilbud om verktøy og kurs for kompetansebygging på fabrikknivå.

-Undersøkelse av status på hvor velfungerende eventuelle arbeiderorganiseringer er på fabrikkene. Gir grunnlag for videre tiltak.

Antall og type leverandører som omfattes:

Samtlige med etablert produksjon for Stormberg.

Land eller geografisk område:

Kina

Indikator 4-2: Forbedringstiltak som gjelder miljø

A) Rapportert antall og prosent av eksisterende leverandører hvor det har blitt identifisert mangler relatert til krav knyttet til miljø.

Identifiserte mangler relatert til miljø	Antall	Prosentandel
Leverandører hvor det i rapporteringsåret er kartlagt mangler relatert til kravene på miljø	15	100 %

B) Rapportert prosentandel av leverandørene med kartlagte mangler (oppgitt i A) hvor:

Det ble stilt krav til forbedringer
 Forbedringstiltak ble gjennomført
 Kontrakter ble avsluttet (f.eks. ved manglende forbedringsvilje)

Vis også hvordan forbedringstiltakene fordeles på henholdsvis miljøtema og geografisk område.

Forbedringstiltak tilknyttet miljø	2018	2017	2016
Prosentandel hvor det ble avtalt eller stilt krav til forbedringer*	100 %	100 %	100 %
Prosentandel hvor forbedringstiltak ble gjennomført*	30 %	30 %	50 %
Prosentandel hvor kontrakter ble avsluttet*	0 %	0 %	0 %

* Prosentandel av leverandører hvor det er kartlagt mangler (prosent av antall i 'A')

Prosentfordeling på miljøtema i 2018	Forbedringstiltak gjennomført (%)
Drivhusgasser	30 %
Utslipp	40 %
Ledelsessystemer relatert til miljø	30 %

Prosentfordeling på geografisk område i 2018	Forbedringstiltak gjennomført (%)
Kina	100 %

C) Gi utfyllende informasjon hva de viktigste forbedringstiltakene består i:

Bevisstgjøring av faktiske utfordringer og konsekvenser av gjeldende praksis nedover i leverandørkjeden er kanskje den viktigste og vanskeligste forbedringstiltaket. Det mangler ofte planer og rutiner for vannforbruk, energiforbruk og håndtering av avfall. Dette er ofte knyttet til materialbruk.

Det bidraget som tilsynelatende har størst effekt er å etterspørre info om produksjon, produksjonsmåte og materialer, både gjennom det som kommer via SAQs, men også gjennom produktutvikling og dialog forøvrig gjennom samarbeidet. Vi ser at gjennom dialog og utveksling av info om kvaliteter materialer og tilhørende info så økes kunnskapen og bevisstheten rundt problematikken. Eksempel på dette er den pågående utfasingen av PFAS i våre produkter. Dette er en øvelse som vi som kunde og leverandøren lærer mye av både når det gjelder materialer, kjemikalier og produksjonsmetoder, og som begge parter følgelig kan gjennomføre forbedringer basert på.

Sertifiserte innsatsfaktorer blir ofte foretrukket og gir signal om at fokus på miljø lønner seg. Sertifiseringer av leverandører har tidligere ikke vært av annen enn komplementerende for den totale risikovurderingen vår, men

vi ser nå at når det gjelder miljøledelse så kan dette være et viktig bidrag til forbedringer på miljø fremover.

Q4.6: Beskriv tiltak som bedriften har gjennomført i rapporteringsåret for å motvirke korrupsjon i leverandørkjeden. Inkluder:

Krav til endring av leverandørers praksis og opphør av kontrakter:
Ingen ekstraordinære krav/tiltak utover kontraktsfestet er gjennomført i rapporteringsåret.

Tiltak for å forbedre organisasjonens anti-korrupsjonsprogram:
-Ingen ekstraordinære tiltak gjennomført i rapporteringsåret. Vi praktiserer stor grad av åpenhet og ser at det bygger tillit og at våre leverandører tar etter.

Bruk av sertifisering

Q4.7 Beskriv bedriftens policy på hvorvidt sertifisering benyttes som metode for å oppnå forbedringer i leverandørkjeden:

Den økte kvaliteten og åpenheten på inspeksjoner og sertifiseringer som BSCI, BlueSign m.fl. har gjort at dette nå blir tillagt større vekt enn tidligere. Dette gjelder både arbeidsforhold, men også på produkt/materialnivå. Enkelte sertifiseringer kan i flere tilfeller enn før kompensere/supplere egen kartlegging både på fabrikk og i forhold til produktenes miljøegenskaper.

Indikator 4-3: Andel av innkjøpte materialer, produkter og/eller tjenester som er gjenstand for økonomisk, sosial eller miljømessig sertifisering.

Oppgi andel av innkjøpte materialer, produkter og tjenester som er gjenstand for sosial eller miljømessig sertifisering for hver kategori som det er relevant for bedriften å rapportere på:

Kategori materiale / produkt / tjeneste	2018 % sertifisert	2017 % sertifisert	2016 % sertifisert
Kolleksjon og virksomhet	100 %	100 %	100 %

Vis fordelingen per sertifiseringsstandard for rapporteringsåret:

Kategori materiale / produkt / tjeneste (i 2018)	Sertifiseringsstandard	% sertifisert
Stormbergs kolleksjon og virksomhet	Klimanøytral BSi PAS 2050	100 %
Ullundertøy	Øko-Tex	
Dun	RDS - Responsible Down Standard	
Resirkulert polyester	Global Recycle Standard (GRS)	

Forbedringsprosjekter og -tiltak

Q4.8 Beskriv forbedringsprosjekter og -tiltak som er iverksatt i rapporteringsåret for å bidra til etterlevelse av retningslinjene

Prosjektnavn:	PFAS-fri kolleksjon
Hensikt:	Å fjerne alle PFAS-stoffer fra Stormberg kolleksjon
Hovedaktiviteter:	Jobbe med leverandører, kartlegge muligheter. Kommunisere
Land:	Kina
Partnere:	Leverandører
Startdato og forventet sluttdato:	01.07.2017 - 30.06.2020
Læringspunkter og utfordringer:	<p>Store deler av kolleksjonen som er laget av pustende vannavvisende materialer har tidligere anvendt per- og polyfluorerte alkylstoffer (PFAS) for å oppnå disse egenskapene. Dette er stoffer som er tungt nedbrytbare og flere av disse stoffene er fareklassifisert. Det betyr at disse stoffene har negative konsekvenser for både mennesker, dyr, marine miljøer og øvrige miljøer.</p> <p>Utfordringene knyttet til bruk av denne typer kjemikalier angår store deler av leverandørkjeden. Det er utfordringer knyttet til produksjonen av selve kjemikaliene. Videre er det en vesentlig utfordring når mye av disse kjemikaliene vaskes ut i avløpsvannet under materialproduksjonen. Dette påvirker marine miljø, drikkevann og de konsekvenser det medfører.</p> <p>Fabrikkarbeidere blir også eksponert for disse stoffene i varierende grad.</p> <p>Produktene vi får fra våre leverandører inneholder lovlige, men uønskede mengder PFAS. Dette har i liten grad noen direkte betydning for våre kunder, men de ulike stoffenes egenskaper sammen med kontaminering og akkumulering av disse gjør at vi ikke ønsker å ytterligere bidra til å bringe disse kjemikaliene på markedet. Alle våre produkter skal derfor være produsert fri for PFAS innen 2020. Forskingen og den stadig økte kunnskapen om disse stoffene er selvsagt positivt, men innebærer samtidig en løpende utfordring i møte med hvordan en best bør forebygge og regulere. Det innebærer også en utfordring for hvilke forhåndsregler vi og leverandøren bør ta for å få et best mulig resultat. Forurensingen i både vann, produksjonsfasiliteter, øvrige lokaler og i andre produkter. For våre leverandører som skal produsere disse produktene er læringskurven</p>

Prosjektnavn:	MICROFIBRE: Evaluating the fate, effects and mitigation measures for microplastic fibre pollution in aquatic environments.
Hensikt:	Redusere mikroplast i miljøet
Hovedaktiviteter:	Redusere avfallet av mikroplast fra våre syntetiske plagg, samt finne alternative materialer.
Land:	Kina/Norge
Partnere:	SINTEF, bransjepartnere, leverandører
Startdato og forventet sluttdato:	01.02.2017-01.12.2019
Læringspunkter og utfordringer:	<p>Som en stor produsent av klær i syntetiske materialer ønsker vi å ta vår del av ansvaret for den utfordringen vi ser med mikroplast i ulike miljøer. Hovedutfordringen er at det foreligger lite kunnskap om hvilke stoffer som slipper mest, under hvilke forhold og hvordan vi best kan forebygge og redusere. Derfor er vi med SINTEF og flere bransjepartnere for å få belyst dette i større grad gjennom innsamling og testing av ulike stoffer og kvaliteter.</p> <p>Leverandørene går til sine stoffleverandører og samler prøver som skal testes. Basert på fremtidige funn må de så source de kvalitetene som best egner seg i reduksjon av mikroplast.</p> <p>Vi er også inneforstått med at spesielt fleece er utfordrende og ser derfor også mer på alternativer til dette. Her spiller også leverandørene en sentral rolle i å søke og utvikle stoffer som kan ivareta rollen fleece har hatt på en god måte. En utfordring her er at graden av innovasjon hos våre kinesiske leverandører kunne vært høyere. Både vi og våre leverandører må gjennom dette prosjektet spille hverandre gode og få på plass en mer innovativ tilnærming til produktutviklingen fremover. Det vil sannsynligvis føre til at enkelte leverandører ikke blir med videre, mens vi samtidig nok må fase inn andre for å følge de kravene som nå melder seg.</p>
Etiske krav som omhandles:	Miljø, HMS

Vurdering av effekten av forbedringstiltak

Q4.9 Beskriv hvordan bedriften vurderer effekten av tiltakene, utført i rapporteringsåret, for å oppnå forbedringer i bedriftens leverandørkjede. Vurder effekten opp mot risikobildet og kartlagte mangler:

Når vi ser utviklingen i leverandørkjeden så vurderer vi effekten av tiltakene som viktige og nyttige. Med tanke på risikobildet og faren for brudd på retningslinjer så ser vi at tiltakene og fokuset på etisk handel bærer frukter på lang sikt. Kina har hatt en positiv utvikling med tanke på arbeidsforhold, og på de områdene vi setter fokus og ressurser, oppnår vi god effekt. Samtidig har vi hatt utilstrekkelig med tilgjengelige ressurser i forhold til risikobildet i rapporteringsåret for både å iverksette og gjennomføre alle identifiserte forbedringstiltak. Tillit og forståelse er grunnleggende elementer som må være på plass for å få til varige forbedringer. Herunder ligger også kunnskap om hverandre så vel som de ulike fagområdene innenfor etisk handel. Antall avdekkede brudd på de etiske retningslinjene tilsier også at effekten av arbeidet er tilfredstillende. En viss grad av underrapportering må antas, men selv med krysssjekk av flere forhold så er det rimelig å anta at dette er begrenset. Rammebetingelsene i det kinesiske lovverket gir både muligheter og begrensninger som vi prøver å gjøre det meste ut av. Samtidig må vi bruke stadig knappere ressurser inn på de områdene vi vurderer som viktigst. De tilbakemeldingene vi får fra leverandørene viser at vi lykkes i stor grad med dette, men samtidig også at det er mye ugjort arbeid.

Effekten av tiltakene ser vi også er avhengig av stor grad av tilhørende informasjon. Når det eksempelvis snakkes om lønn og overtidsarbeid så gir mangel på informasjon angående hva som er tids- og lønnsdriverne i produksjonsprosessen utfordringer. Sammen med leverandøren får vi ikke identifisert godt nok hvor et tiltak vil ha best effekt. Derfor kan nettopp enda større grad av informasjon begge veier være noe av det mest effektive tiltaket.

Selv om vi har kommunisert både etiske retningslinjer, leverandørkontrakt og andre tilhørende dokumenter så er det rimelig å anta at bedre og mer målrettet informasjon kan øke effekten av andre tiltak. Mer tilstedeværelse og f2f oppfølging kunne også hevet effekten av fokus og tiltak. Vi holder nå på å implementere et nytt kommunikasjonsverktøy som vi håper kan kompensere noe for dette og bringe leverandøren enda tettere både oss og løsningen på etisk handel utfordringene. Å gjennomføre forbedringer på andre siden av kloden vil alltid være utfordrende og kreve verktøy som minsker avstanden.

5. KOMMUNISERE

Bevisstgjøring, dialog og oppslutning

Foto: Shutterstock

Intern og ekstern kommunikasjon om etisk handel

Q5.1 Beskriv hvordan bedriften kommuniserer 'internt' om arbeidet med etisk handel:

- Sosiale medier: Workplace (Facebook), Stormbergbloggen, (Instagram og Twitter)
- Interne samlinger. Avdelingsvis og konsernvis.
- Internett, intranett og internopplæringsprogram.
- Boken "Stormberger" av Steinar J. Olsen til alle nye ansatte.
- Internmagasin

Q5.2 Beskriv hvordan bedriften kommuniserer 'eksternt' om arbeidet med etisk handel:

- Sosiale medier. Blogg, Facebook, Twitter, Instagram.
- Øvrig media.
- Nettsider som beskriver arbeidet vårt med etisk handel.
- Rapporter som publiseres på våre nettsider.
- Gjennom foredrag, fagsamlinger og nettverk hvor vi deltar med både innspill og oppfordringer.
- Forskningsprosjekter, studentoppgaver og andre fagrapporter.

Q5.3 Oppgi hvilke temaer bedriften har kommunisert om med interessenter (stakeholders) i rapporteringsåret vedrørende arbeidet med etisk handel. Vis:

Hvilke interessentgrupper som var involvert

Om det gjeldt dialog om påvirkning av bedriftens aktiviteter i leverandørkjeden.

Om det gjaldt kommunikasjon av bedriftens resultater av arbeidet med etisk handel

Tema	Interessenter	Om påvirkning av bedriftens arbeid	Om resultatene av bedriftens arbeid
Generelt og spesielt om etisk handel, miljø og klima.	Leverandører, Kunder	Ja	Ja
Generelt og spesielt om etisk handel, miljø og samfunnsansvar.	Studenter, Kunder	Ja	Ja
Innkjøpspraksis, etisk handel, klima, miljø.	Myndigheter	Ja	Ja
Lønnsomt samfunnsansvar	Bransje og næringsliv, Kunder	Ja	Ja
FoA, miljø, risikovurdering	Fagmiljø	Ja	Ja
Klimaregnskap og miljøtiltak	Myndigheter, Kunder	Ja	Ja

Q5.4 Har bedriften publisert åpne lister over sine leverandører eller gjør bedriften denne informasjonen tilgjengelig på annen måte til interessenter?

Ja

Hvis ja, beskriv nærmere:

Den er publisert på våre nettsider og er tilgjengelig for alle. Navn på den aktuelle fabrikken som har produsert et plagg står også printet på alle våre plagg.

Q5.5 Oppgi nøyaktig webadresse hvor bedriften publiserer informasjon og/eller rapporterer om arbeidet med etisk handel:

<http://www.stormberg.com/no/kundeservice1/om-stormberg/etisk-handel/fabrikkoversikt-og-kontroller/>
<http://www.stormberg.com/no/kundeservice1/om-stormberg/etisk-handel/>

Klageordninger

Q5.6 Beskriv bedriftens håndtering av klager og varsling om risikoforhold i leverandørkjeden fordelt på:

Kartlegging av klager til etablerte ordninger, så som leverandørens egne klagemekanismer, nasjonale tilsyn i produsentlandet og internasjonale klagemekanismer (eks. OECDs kontaktpunkt): Gjennom åpenhet og dialog med leverandører er det bygget tillit som senker terskelen for å si ifra når noe er kritikkverdig. Spesielt ved personlige besøk er det lagt til rette for en arena der klager og/eller varsler står på agendaen. Daglig Leder, CR Ansvarlig, Designere, Logistikkavdeling og Produksjonsansvarlig håndterer dette.

Det er ikke kartlagt om/hvilke formelle kanaler leverandøren eventuelt benytter seg ut over dette av når aktuelt.

Tall og tema for klager oppgitt under forklares med at vi ikke har mottatt noen formelle klager gjennom etablerte ordninger, men har mottatt enkelte mer uformelle klager på et par tema som er verdt å nevne. Disse klagene beror i stor grad på at informasjon og kommunikasjon med leverandør på disse områdene ikke har vært god nok. Dette er også beskrevet under tiltak.

Egne ordninger for å motta og behandle klager fra interne og eksterne interessenter:

Meldes til Produksjonssjef og/eller CR Ansvarlig. Interne retningslinjer er etablert i de avdelinger som har forutsetninger for å avdekke brudd og mistanker på dette henseende.

Indikator 5-1: Antall klager til etablerte klageordninger

Oppgi antall klager som er mottatt fra etablerte klageordninger i relasjon til arbeidsforhold, menneskerettigheter, miljø og korrupsjon:

Mottatte klager fra etablerte klageordninger	2018	2017	2016
Antall mottatte klager	0	0	0

Fordel klagene på tema og beskriv tiltak som er gjort for å følge opp:

Tema for klager mottatt i 2018	Antall	Tiltak for å følge opp
Betaling		Tydeliggjøring av betalingsbetingelser og hva som må være på plass før utbetaling kan finne sted. Gjelder både leverandør og Stormberg.
Leveringstider		Underkapasiteten på farverier i Kina har ført til behov for lengre ledetid. Vi prøver kontinuerlig å følge opp våre rutiner og tilpasse, men i en overgangsfase kommer underkapasiteten fortere enn vi kan tilpasse. Kommende år vil vi justere på våre innkjøpsrutiner for å komme leverandørene ytterligere i møte.
Endringer		Ref. punktet over så er leverandøren mer sensitive for endringer på produkter og bestillinger. Vi vil kommende år følgelig også redusere antall endringer gjennom tidligere start av bestillingsprosess og tydeligere tidsfrister for endelige beskrivelser.

Styrke oppslutningen om etisk handel og erfaringsdeling

Q5.7 Har bedriften i rapporteringsåret gjort tiltak for å styrke oppslutningen om arbeidet med etisk handel eller delt erfaringer?

Ja

Hvis ja, beskriv tiltak for å styrke oppslutningen relatert til aktuelle målgrupper som:

Leverandører
 Nettverk og sammenslutninger
 Myndigheter/offentlige instanser
 Andre

Type tiltak	Antall	Hvem omfattes av tiltaket	Beskrivelse
Publisering av informasjon		Ulike interessenter som besøker nettsiden, besøker våre butikker og kjøper våre klær.	www.stormberg.com Ulik info på alt fra hang-tag til tv-skjermer i butikker
Bruk av sosiale medier		Ulike interessenter	Facebook: ca. 320.000 følgere Twitter: ca. 12.000 følgere Instagram: ca. 15.000 følgere
Påvirkning av myndigheter		Nasjonale og lokale politikere og andre virksomheter.	Arbeidende styreleder, Steinar J. Olsen, er næringslivets representant i regjeringens etikkinformasjonsvalg. Han er også med i Klimarådet. Møter og dialog i sosiale medier
Bransjespesifikt samarbeid		Tekstilbransjen	
Erfaringsdeling		Bedrifter, organisasjoner, studenter/oppgaver og offentlige institusjoner.	Via IEH-nettverk og arrangementer, samt lokale arrangementer på Sørlandet.
Foredrag på eksterne seminarer		Bedrifter, organisasjoner, studenter og offentlige institusjoner.	Steinar J. Olsen m.fl. holder jevnlig foredrag og presentasjoner i ulike fora.
Deltakelse i prosjekt og fora		Ulike interessenter	Samarbeid med flere forskningsmiljø, slik som SINTEF og SWEREA, bidrag og deltakelse i fora og prosjekt.

Kontakt:

Stormberg AS
Ida Kristine Moe
ida@stormberg.no
90082142